

## **Tale ved indvielsen af den renoverede botaniske have. Af Rektor Ralf Hemmingsen, 4. september 2012**

Det talte ord gælder

Kære bestyrelsesformand Ane Mærsk Mc-Kinney Uggla, Teknik- og miljøborgmester Ayfer Baykal, Direktør Carsten Jarlov, kolleger, studerende og gæster.

Hvad gør man, når man sidder i sommerhuset og det øser ned udenfor? Det spørgsmål var desværre aktuelt i sommerferien. Ja, en mulighed er at tage brætspillene frem – for eksempel Trivial Pursuit. Og dér på sommerlandets spiseborde vil man kunne observere et stort problem – alene ud fra Trivial Pursuit-spillernes præferencer og præstationer. Det er i hvert fald min udokumenterede arbejdshypotese, at mange Trivial Pursuit-spillere i Danmark foretrækker at svare på spørgsmål til de "lette" oste:

Og med let menes for eksempel: Orange for sport. Lyserød for underholdning og musik. Ja, selv de blå geografi-spørgsmål er til at svare på. Derimod går mange en stor bue uden om de grønne felter og oste. Den grønne farve anviser som bekendt de naturvidenskabelige spørgsmål.

Hvis man så zoomer ud fra sommerhusets tænkte eksempel og ser Danmark oppefra i Google Earth tegner der sig et dokumenterbart dystert billede af naturfagenes tilstand i Danmark. Ganske vist har vi her på universitetet i de seneste år oplevet et stigende optag på vores naturvidenskabelige uddannelser.

Nogle opfatter det som krisebevidsthed, at de unge fravælger de såkaldte brødløse fag og i stedet vælger fag, der erfaringsmæssigt giver brød på bordet.

Jeg synes nu, det virker noget futilt på forhånd at udtale profetier om, hvilke uddannelser, der i fremtiden vil være "krummer i" på arbejdsmarkedet. Hvem havde for 20 år siden forudset, at fag som arabisk og kinesisk i dag er blockbustere i erhvervsliv og samfundsliv, og heldigvis også blandt de studerende.

Men det generelle billede er, at naturfagene vantrives i Danmark.

PISA's empirisme kan give et skævt billede, men faktum er, at vi ikke står godt i de målinger.

Alt for få tager naturfag som linjefag på læreruddannelsen. Der er eklatant mangel på gymnasielærere i matematik og fysik. Gymnasierne er nødsagede til

at rekruttere ufærdige studerende, omskolede ingeniører og importerede naturvidenskabelige kandidater fra Baltikum.

Der er selvfølgelig mange forklaringer på miseren. En af dem hører nok til i den blødere ende. Det handler om den generelle opfattelse af naturfag i samfundet, som kan betegnes som stedmoderlig. I dag er det ikke pinligt at sige, at man er et pjok til fysik eller matematik. Men det er uacceptabelt at komme hjem til far og mor og indrømme, at man ikke kan læse. At det står slemt til i Danmark kan man læse om i de såkaldte ROSE-undersøgelser, som bestemt ikke er rosenrød læsning - men derimod akronymet Relevance of Science Education. Her kan man erfare, at Danmark konsekvent har en bundplacering hvad angår unges agtelse af naturfag.

Naturfag er bare ikke in – specielt ikke blandt piger. Samtidig er unge i for eksempel Østeuropa venligere stemt. En kritisk analyse ville hævde, at Danmark dermed humper frem på et et-benet dannelsesbegreb, hvor åndsvidenskaberne står alene – naturfagene er amputeret. I hvert fald kan Danmark ikke altid leve op til HC Ørsted bredt-favnende definition af dannelse fra 1836:

*"Den mest tilfredsstillende Dannelse ville opnås ved en grundig Forening af den filologisk-historiske dannelse og den fysisk-matematiske. Den ville just ved sin flersidighed være mere human end den man plejer udelukkende at kalde den humanistiske."*

Det store spørgsmål er således, hvordan vi styrker den naturvidenskabelige dannelse. Her gælder det selvfølgelig om at styrke fagligheden og færdighederne i hele uddannelsessystemets fødekæde. Dernæst gælder det om at skabe de rum som - bevidst eller ubevidst - vækker begejstringen for naturfag. Og netop til dette formål er Botanisk Have idéel.

Takket være den generøse donation fra *A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond til Almene Formaal* fremstår haven i dag så tillokkende som nogensinde. Med renoveringen kan alle dele af offentligheden roligt lade sig opsluge af naturen: Børn i klapvogne, ældre medborgere på spadseretur, urbane flanører og forretningsfolk på afveje.

Enhver kan ved selvsyn konstatere, at haven er moderniseret og blevet mere tilgængelig. Og det er sket med respekt for den oprindelige haveplan og respekt for havens helt særlige historie - fra år 1600, hvor universitetet etablerede en medicinsk urtehøve i Skidenstræde til Botanisk Have flyttede herud på det tidligere voldanlæg i 1870'erne.

Jeg håber, at haven stedse vil være den unikke oase i storbyen, som kan vække forundring og begejstring for plantelivet, naturen og videnskaben. Jeg vil gerne takke alle de, som har været involveret i projektet. Først og fremmest selvfølgelig Fonden. Men også Bygningsstyrelsen.

Samtidig også tak til Statens Naturhistoriske Museum og de ansatte i Botanisk Have, som har lagt et stort arbejde i at få det hele på plads. Sidst men ikke mindst vil jeg gerne takke landskabsarkitekt Jens Hendeliowitz, som har forestået renoveringen. Jeg glæder mig over, at vi her i Botanisk Have har skabt endnu en smuk del af det billede, som kan vække de nye generationers naturvidenskabelige dannelse.

Tak for ordet.